

محتوای سخن حضرت زهرا (س) در عیادتها

عیادت‌های بسیاری در حین بیماری از فاطمه (س) به عمل آمد و در ضمن آن پرس‌وجوها، حقایق و اسراری از زبان فاطمه (س) در مظلومیتش جاری شد. او شرایط روانی خود را در عیادت زنان انصار چنین بیان کرد: بخدا قسم شب رابه صبح آوردم در حالیکه از دنیایان متنفر و از مردانتان بیزار بودم.

ابن عباس به عیادت آمد و حالش را دید و نگران شد. به علی (ع) گفت دوست دارم مرا از اسرار فاطمه (س) و اینکه چرا بدین روز افتاده است آگاه کنی. فرمود: «مرا معاف دارد که فاطمه (س) از من خواسته است آن را پوشیده دارم، اما بصورت مختصر عرض می‌کنیم: پس از پیامبر حق او را غصب کردند، از ارث محرومش داشتند، حرمت او را نادیده گرفتند، به او ستم کردند، خداوند میان او و ستمکاران داوری کند».

سلمان به عیادت او آمد با فاطمه (س) سخن می‌گفت ناگهان صدای فاطمه (س) در حین سخن تغییر یافت و نفسش به شماره افتاد، سلمان پریشان شد که تو را چه می‌شود. فاطمه (س) را از درد سینه یا پهلو نالید. و از جراحت ناشی از فشار در و گویا قطعه آهن یا میخی که در آن هنگام بر سینه‌اش فرو رفته بود.

و دیگر عیادت‌هایی که از او به عمل آمد همه حکایت از صدمه دیدن او، غصب حقوق او، مظلومیت او و مظلومیت علی (ع)، تحمل و صبر او، درد کشیدن او، بروز دادن کینه‌های بدر و احد دشمن، فریفتگی‌شان به دنیا، و فکر و فریبکاری‌شان و در کل مظلومیت خود و علی (ع) که تجسم مظلومیت اسلام بودند، دارد.

نشان دادن مظلومیت

فاطمه (س) نمی‌خواست آنچه را که بر او رفته بود از مردم مخفی دارد بر عکس اصرار داشت که مردم دریابند و بفهمند بر او چه می‌گذرد. در تمام مدت پس از وفات رسول خدا (ص) تا دم مرگ خود حقایق را علنی کرد و به افشای عمل ناروای خصم پرداخت. حضورش در جامعه و مسجد، سخنانش در عیادت دیگران از او، همه حکایت از این وقایع دارند.

اینکه فاطمه (س) به دنبال بلال می‌فرستد که پس از مرگ پدر بیاید و یکبار دیگر اذان بگوید خود مدعی اعلان مظلومیت است و می‌خواهد به همه بفهماند که بر او چه می‌گذرد. اینکه روزهای دوشنبه و پنجشنبه می‌رود و بر مزار شهیدان حاضر می‌شود و صحنه‌ها را بیان می‌کند که اینجا محل استقرار پیامبر بود، آنجا محل شهادت حمزه، آنجا... همه و همه نوعی بیان وضعیت را نشان می‌دهد.

و اینکه فاطمه (س) می‌گرید و گریه‌ای بلند و آشکارا دارد و یا به خانه شهدا می‌رود و با آنها سخن می‌گوید حکایت از اعلام وضعیتی دارد که مردم بدانند که او در چه شرایطی و موقعیتی است و فکر نکنند فاطمه (س) از شرایط موجود راضی است و به اوضاعی که پدید آورده رضایت دارد. کار و برنامه خود را انجام می‌دهد و نارضائی خود را هم اعلام می‌دارد.

مظلومه مغصوبه

آری، فاطمه (س) تنها زنی است که واجد چنان شرایط و مقاماتی است و در عین حال حق او غصب و خود او مظلوم واقع شده است هم حق مادی او را غصب کرده‌اند و هم حق معنوی او را.. السلام علیک ایتها المظلومة المغصوبة، السلام علیک ایتها المضطهدة المقهورة، السلام علیک ایتها الصدیقة الشهیدة...

سلام بر فاطمه (س) و نام او، سلام بر همسر مظلومش، سلام بر حسن مسمومش، سلام بر حسین مظلومش، سلام بر شهادت مظلومانه‌اش و سلام بر پیکرهای بی‌سر فرزندان.

پایان

معرفی کتاب

معرفی کتاب سقیفه (بررسی نحوه شکل گیری حکومت پس از رحلت پیامبر اکرم (ص))
نوشته علامه عسگری به کوشش مهدی دشتی

درباره‌ی سقیفه و جایگاه آن در تاریخ صدر اسلام و حوادث بعد از آن در کتاب‌های بسیاری بحث شده است، که هر کدام از این کتاب‌ها از نظر ارزش و اهمیت یکسان نبوده‌اند. سقیفه در لغت به معنای سایه‌بان است که شیوخ عرب مهمان‌خانه‌ای داشته‌اند که افراد قبیله نیز در آن جمع می‌شدند و درباره‌ی امور قبیله گفت و گو می‌کردند.

انصار پیامبر (ص) از دو قبیله اوس و خزرج بودند که هر دو قبیله، در اصل، از اهل یمن بودند و و اجدادشان ایشان برای درک حضور پیامبر خاتم (ص) به مدینه آمده بودند.

سقیفه مشهور در تاریخ محل اجتماع قبیله‌ی خزرج از انصار در مدینه بوده است و رئیس ایشان سعد بن عباده بوده که برای بیعت با او پس از وفات پیامبر اسلام در آن محل

اجتماع کرده بودند؛ درحالی‌که جسد مبارک حضرتش بین خاندانش بود و مشغول غسل دادن جسد مطهر آن حضرت (ص) بودند. چون خبر اجتماع سقیفه به گروه پیرو ابوبکر و عمر رسید، ایشان نیز با سرعت به اجتماع سقیفه ملحق شدند.

پیرامون این حادثه اندیشمندان بسیاری همت گماشته و آثار قابل توجهی عرضه کرده‌اند. از جمله مرحوم مظفر، محمد باقر بهبودی، عبدالمقصود، ویلفرد مادلونگ.

مهدی دشتی پیرامون آثار هر کدام از این اندیشمندان نکات ذیل را یادآوری کرده است:

مرحوم مظفر در کتاب خود «السقیفه» کوشیده است که با روش علم کلام بدین ماجرا بنگرد و اثبات کند که آنچه که در سقیفه رخ داد اولاً بر مبنای اختیار و اجماع امت نبوده و ثانیاً مخالف نص شرعی اسلام بوده است. (لازم به ذکر است که مرحوم شیخ مفید و سید ابن طاووس نیز قبل از مرحوم مظفر از این منظر به سقیفه نگاه کرده‌اند).

محمدباقر بهبودی نیز در کتاب سیره علوی بر این باور است که سقیفه حاصل نقشه‌ای از پیش طراحی شده است که مسلمانان را در مقابل کار انجام شده قرار داده است. منتها دامنه این نقشه را تا زمان عثمان و معاویه نمی‌بیند.

عبدالمقصود «سقیفه» را محل ظهور عملیاتی از پیش طراحی شده می‌داند که در آن شورا و حاکمیت شورا نقشه‌ای بیش نبوده است. با همه این تفاسیر وی روایات متضمن تصریح عمر به نام افرادی که اگر زنده بودند آنان را پس از خود به خلافت می‌گماشت را جعلی می‌شمارد و بر خلاف آنچه که در ابتدای کتاب عرضه داشته تبانی ابوبکر، عمر، ابو عبیده را بر غضب خلافت ضعیف شمرده است.

ویلفرد مادلونگ مستشرق آلمانی الاصل در کتاب خود نظریه Iammens را درباره‌ی مثلث قدرت ابوبکر، عمر، ابو عبیده مطرح می‌کند و از قول کاینانی تصریح می‌کند که در این مثلث الهام بخش اصلی عمر بوده است. و تصریح می‌کند که پیامبر اکرم به هیچ وجه به جانشینی ابوبکر رضایت نداشت. مرور اجمالی بر آنچه که از دیر باز تاکنون درباره سقیفه نگاشته شده است لازم بود تا کتاب گرانسنگ علامه عسگری با عنوان «سقیفه» را به شما معرفی کنیم.

این کتاب در اصل سخنرانی‌های بوده که در مجالس عزاداری محرم و صفر سال ۱۴۱۹ ه. ق ایراد شده است و پس از پیاده‌سازی توسط دو نفر از شیعیان اهل بیت توسط دکتر مهدی دشتی تدوین شده است.

علامه در این کتاب معتقد است که سقیفه در یک روز و با طراحی یک نفر خلاصه نمی‌شود؛ بلکه سقیفه آغاز بروز و ظهور اجرای نقشه‌ای حساب شده است که طی آن افرادی معین از قریش می‌بایست یکی پس از دیگری زمام حکومت را در دست گیرند.

کتاب سقیفه با استفاده از ۱۳۴ منبع متقن از کتب شیعیان و اهل تسنن نوشته شده است. این کتاب شامل دوازده فصل به علاوه خطبه حضرت امیر (ع) معروف به «شقشقیه» است. از درآوردترین فصول کتاب می‌توان به فصل جنگ اقتصادی با اهل بیت پیامبر و داستان غضب فدک و داستان بیماری حضرت زهرا (ع) و همچنین خطبه ایشان در مسجد اشاره کرد.